

О.Є. ГУДЗЬ

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

Понятійно-термінологічний словник

2018

Рекомендовано до друку Вченою радою ННІ Менеджменту та підприємництва Державного університету телекомунікацій (протокол № 12 від 10 січня 2018 р.)

Рецензенти:

Малік М.Й. доктор економічних наук, професор;

Стецюк П.А. доктор економічних наук, професор.

Гудзь О.Є.

Корпоративне управління: понятійно-термінологічний словник. – , 2018. – 41 с.

В понятійно-термінологічному словнику з корпоративного управління розкрито основні поняття та терміни, що сприятиме формуванню системи знань у царині корпоративного управління, механізмів та інструментарію прийняття рішень у корпоративних сферах на мікро – та макроекономічному рівнях, формуванню навичок роботи з засновницькими документами акціонерних товариств, процедурою випуску та емісії цінних корпоративних паперів, розумінню особливостей управління та аналізу в системі корпоративного управління, пошуку ефективних управлінських та фінансових рішень в корпоративній галузі, оволодінню базовими знаннями з стратегії і тактики щодо розрахунків ринкової вартості акцій, величини дивідендів тощо.

Видання пропонується для викладачів, аспірантів, магістрів і студентів економічних спеціальностей, керівників та працівників підприємств корпоративного типу та буде корисною усім хто цікавиться питаннями корпоративного управління.

Гудзь О.Є., 2018

ЗМІСТ

Передмова	3
Понятійно-термінологічний словник	4
Список рекомендованих джерел	39

ПЕРЕДМОВА

Корпоративне управління виділилось на певному історичному етапі соціально - економічного розвитку, коли відбулося відокремлення функцій управління від власності, коли почали виникати організаційні форми господарювання, що отримали назву акціонерних товариств або корпорацій.

Трансформаційні процеси в економіці України зумовили актуальність проблематики з корпоративного управління. Це пов'язано з приватизацією державної власності, відродженням різних форм корпорацій, появою нової системи суспільних та виробничих відносин між зацікавленими у діяльності цих корпорацій особами. Масова приватизація в Україні, трансформувала тисячі великих і середніх підприємств в акціонерні товариства, дала можливість мільйонам громадян стати власниками цінних паперів.

Зазначені тенденції сприяли формуванню корпоративного сектора української економіки, зокрема великих промислових та промислово-торговельних акціонерних товариств, фінансово-промислових груп, холдингових та транснаціональних компаній.

Створення належної системи корпоративного управління є важливою складовою структурної трансформації економіки, що обумовило актуальність розробки й впровадження навчальної дисципліни в програму підготовки фахівців за спеціальністю „Менеджмент організацій”. Управління корпоративними структурами істотно відрізняється від існуючої десятиліттями системи управління іншими підприємствами.

У представленому понятійно-термінологічному словнику з корпоративного управління розкрито основні поняття та терміни, що сприятиме формуванню системи знань у царині корпоративного управління, механізмів та інструментарію прийняття рішень у корпоративних сферах на мікро – та макроекономічному рівнях, формуванню навичок роботи з засновницькими документами акціонерних товариств, процедурою випуску та емісії цінних корпоративних паперів, розумінню особливостей управління та аналізу в системі корпоративного управління, пошуку ефективних управлінських та фінансових рішень в корпоративній галузі, оволодінню базовими знаннями з стратегії і тактики щодо розрахунків ринкової вартості акцій, величини дивідендів тощо.

У результаті вивчення дисципліни „Корпоративне управління” отримуються глибокі знання щодо регулювання корпоративних відносин, навички самостійного творчого мислення, прийняття оптимальних стратегічних рішень, що забезпечують зростання прибутку діяльності корпорацій, підвищення добробуту його працівників і власників і запропонований понятійно-термінологічний словник стане добрим помічником у цій справі.

ПОНЯТІЙНО-ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Аквізиція – скупка корпоративних прав підприємства, у результаті чого покупець набуває контроль над чистими активами та діяльністю такого підприємства. Придбання може здійснюватися в обмін на передачу активів, прийняття покупцем на себе зобов'язань або випуску акцій.

Активи – кошти корпорації, вкладені в майно, що приносить очікуваний дохід у результаті операцій. Активи класифікують на матеріальні та нематеріальні, реальні та фінансові.

Акціонер – власник частки в акціонерному капіталі акціонерного товариства, який має право на одержання частки прибутку у вигляді дивідендів, на участь в управлінні товариством та в розподілі майна при його ліквідації.

Акціонерне товариство — господарське товариство, статутний капітал якого поділено на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, корпоративні права за якими посвідчуються акціями.

Акціонерне товариство приватне – товариство, яке може здійснювати тільки приватне розміщення акцій. Кількісний склад акціонерів приватного акціонерного товариства не може перевищувати 100 акціонерів.

Акціонерне товариство публічне – товариство, яке може здійснювати публічне та приватне розміщення акцій.

Акціонерний капітал – сплачений капітал, грошові кошти акціонерів, вкладені в акції корпорації, а також нерозподілений прибуток та резервні фонди.

Акціонерний контроль – являє собою можливість прийняти або відхилити акціонерами, які мають необхідну кількість голосів, ті або інші рішення.

Акція – вид цінного папера без встановленого строку обігу, що засвідчує дольову участь у статутному фонді акціонерного товариства, підтверджує членство в товаристві та право на участь в управлінні ним. Акція надає право її власникові на одержання частини прибутку у вигляді дивідендів, а також на участь у розподілі майна під час ліквідації товариства. Акція є неподільною, тобто у разі наявності права власності на одну акцію у декількох осіб, останні визнаються одним власником цієї акції і мають здійснювати свої права через одного представника. Погашення акції може відбутися лише за ухвалою корпорації або в разі її банкрутства.

Акція іменна – акція, яка містить ім'я та інші відомості про власника.

Акція кумулятивна – акція, дивіденди за якою накопичуються та виплачуються до того, як вони будуть виплачені по звичайних акціях.

Акція на пред'явника – акція, на якій не вказано ім'я власника.

Акція привілейована – акція, яка дає власникові переважне право на одержання дивідендів, а також на пріоритетну участь у розподілі майна акціонерного товариства у разі його ліквідації. Власники привілейованих акцій не мають права брати участь в управлінні акціонерним товариством, якщо інше не передбачено його статутом. Привілейовані акції можуть випускатися із фіксованим у процентах до їх номінальної вартості щорічно сплачуваним дивідендом. Виплата дивідендів провадиться у розмірі, зазначеному в акції,

незалежно від розміру одержаного товариством прибутку у відповідному році. У тому разі, коли прибуток відповідного року є недостатнім, виплата дивідендів за привілейованими акціями провадиться за рахунок резервного фонду. Якщо розмір дивідендів, що виплачуються акціонерам за простими акціями перевищує розмір дивідендів за привілейованими акціями, власникам останніх може провадитися доплата до розміру дивідендів, виплачених іншим акціонерам. Привілейовані акції не можуть бути випущені на суму що перевищує 10 відсотків статутного фонду акціонерного товариства. Порядок здійснення переважного права на одержання дивідендів визначається статутом акціонерного товариства.

Акція проста – акція, яка надає її власникові право голосу і приносить дивіденди після виплати дивідендів (процентів) власникам привілейованих акцій. У випадку ліквідації акціонерного товариства, погашення простих акцій здійснюється в останню чергу.

Амальгамація – злиття товариств, корпорацій, союзів тощо в єдину компанію для централізації капіталу.

Амортизація – поступове віднесення вартості витрат на придбання, виготовлення та поліпшення основних засобів і нематеріальних активів на зменшення прибутку.

Аналіз фінансового стану акціонерного товариства – комплексне вивчення фінансового стану товариства з метою оцінки досягнутих фінансових результатів, що проводиться за допомогою спеціальних методів за даними бухгалтерської (фінансової) звітності.

Андеррайтер – 1) особа, яка гарантує емітенту розміщення акцій на узгоджених умовах за спеціальну винагороду. Походження назви пов'язано із становленням морського страхування, коли купець як третя сторона ставив свій підпис під сумою і умовами ризику, який він погоджувався покрити; 2) фінансовий інститут, який гарантує придбання частини до проданих акцій при публічному розміщенні нового випуску. Андеррайтери-гаранти працюють, як правило, за комісійні (до 20%) і можуть об'єднуватися для купівлі усіх до проданих акцій за умови, що мінімальна частина оголошеного в проспекті випуску акцій буде реалізовуватися за передплатою широкій публіці.

Андеррайтинг – купівля інституціональним інвестором нового випуску цінних паперів та наступне їх розміщення.

Арбітраж – одночасна купівля та продаж однакових або подібних цінних паперів на різних ринках за сприятливої різниці цін.

Асоціація – договірне об'єднання, створене з метою постійної координації господарської діяльності підприємств, що об'єдналися, шляхом централізації однієї або кількох виробничих та управлінських функцій, розвитку спеціалізації і кооперації виробництва, організації спільних виробництв на основі об'єднання учасниками фінансових та матеріальних ресурсів для задоволення переважно господарських потреб учасників асоціації.

Аудит – це перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку,

його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленими нормативами.

Аукціон – конкурсний спосіб організації торгівлі, згідно з яким купівля/продаж цінних паперів здійснюється брокером/дилером у заздалегідь визначений час методом нагромадження та одночасного виконання замовлень на купівлю і продаж цінних паперів або безперервного виконання замовлень, поданих в усній або письмовій формі за ціною, що змінюється протягом торговельної сесії.

Афілійовані особи – юридичні особи, за умови, що одна з них здійснює контроль над іншою чи обидві перебувають під контролем третьої особи.

Баланс – звіт про активи та пасиви (фінансовий стан) корпорації на певну дату.

Безповоротні витрати – виплати, які вже зроблено і неможливо відшкодувати прийняттям чи неприйняттям конкретного проекту.

Безризикова ставка дохідності – ставка дохідності за інвестиціями, що мають найменший рівень ризику та високу ліквідність.

Безризиковий актив – актив, дохідність якого визначена та відома з початку володіння цим активом.

Біржа фондова в Україні – організований ринок цінних паперів, який зосереджує попит та пропозицію щодо цінних паперів, сприяє формуванню їх біржового курсу та здійснює свою діяльність у відповідності із Законами України „Про цінні папери та фондову біржу”, „Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”, інших актів законодавства України, а також статуту та правил фондової біржі. Фондова біржа створюється без мети отримання прибутку та займається виключно організацією укладання угод купівлі-продажу цінних паперів та їх похідних. Вона не може здійснювати операції з цінними паперами від власного імені та за дорученням клієнтів, а також виконувати функції депозитарію. Підставою для здійснення діяльності фондовою біржею є свідоцтво про реєстрацію, яке видається Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку (ДКЦПФР).

Біржова торгівля – 1) торгівля цінними паперами, яка здійснюється за посередництва бірж у відповідності з законодавством і встановленими біржею правилами торгівлі цінними паперами; 2) організоване укладання цивільно-правових угод, які ведуть до зміни права власності на цінні папери з обов’язковою наявністю у організатора торгівлі єдиного торговельного залу і правил торгівлі для осіб, що мають виключне право на укладання цих угод за свій рахунок для іншої особи.

Біржове котирування – визначення ринкової вартості цінних паперів протягом біржових торгів.

Біржовий бюлетень – офіційне видання біржі, в якому публікуються курси цінних паперів та супровідна інформація.

Біржовий індекс – середні або середньозважені показники курсів цінних паперів, як правило, акцій.

Біржовий наказ – форма взаємовідносин між брокером і клієнтом, що виражається в передачі брокеру вказівок стандартного типу.

Брокер – 1) посередник у торгівлі (в тому числі цінними паперами) між продавцем та покупцем; 2) на фондовому ринку України фізична особа, яка є уповноваженою особою брокерської контори або учасника торговельно-інформаційної системи, що здійснює цивільно-правові угоди щодо цінних паперів, які передбачають оплату цих паперів проти їх поставки новому власнику на підставі договорів доручення чи комісії за рахунок своїх клієнтів.

Варант – похідний цінний папір, що надає власнику право на купівлю цінних паперів за визначеною ціною й у встановлений термін, а також додаткове свідоцтво, що видається разом з цінним папером, яке дає право на додаткові пільги його власнику при придбанні акцій чи боргових цінних паперів.

Варіаційна маржа – грошова сума, яка має бути нарахована на кліринговий рахунок учасника біржової торгівлі терміновими контрактами або списана з цього рахунку за підсумками клірингу наприкінці кожного біржового дня.

Вартість капіталу – загальна сума коштів, яку потрібно сплатити за використання певного обсягу фінансових ресурсів, виражена у відсотках до цього обсягу.

Вартість цінних паперів – грошова сума, яку одержує власник цінних паперів при пред'явленні цих паперів для обміну на гроші в день платежу, і яка не включає платежі за процентами.

Вексель – цінний папір, що засвідчує безумовне грошове зобов'язання векселедавця (того, хто видає вексель) сплатити визначену суму власникові векселя (векселедержателю) при настанні визначеного терміну (погашення векселя).

Вертикальні злиття або поглинання – злиття або поглинання, які передбачають інтеграцію товариств, що здійснюють свою діяльність на різних етапах процесу виробництва та реалізації продукції, товарів, послуг.

Виділення – різновид операцій зі створення акціонерних товариств, що супроводжується відокремленням зі складу діючого товариства одного або кількох структурних підрозділів за рішенням їх трудових колективів, за згодою власників або уповноваженого ними органу.

Виконавчий орган акціонерного товариства – складовий елемент організаційної структури акціонерного товариства, що здійснює управління поточною діяльністю товариства.

Викуп акцій – 1) процес зворотної купівлі корпорацією привілейованих акцій; здійснюється або в обов'язковому порядку, переважно до певної дати, або на розсуд корпорації; 2) скуповування корпорацією власних акцій з метою перетворення з публічної у приватну. В Україні викуп акцій проводиться з метою захисту прав акціонерів, які на загальних зборах голосували проти прийняття певних важливих рішень.

Вилучений капітал – собівартість акцій власної емісії або часток, викуплених товариством у його учасників, та зміни неоплаченого капіталу в результаті збільшення або зменшення дебіторської заборгованості учасників за внесками до статутного капіталу акціонерного товариства.

Виписка з реєстру – письмовий документ встановленого зразка, що підтверджує наявність запису відомостей про власника іменних цінних паперів та належних йому цінних паперів або про номінального утримувача та переданих йому для знерухомлення іменних цінних паперів у реєстрі власників іменних цінних паперів. Виписка з реєстру видається реєстроутримувачем.

Випуск цінних паперів – сукупність певного виду емісійних цінних паперів одного емітента, однієї номінальної вартості, які мають однакову форму випуску і міжнародний ідентифікаційний номер, забезпечують їх власникам однакові права незалежно від часу придбання і розміщення на фондовому ринку.

Виробничий важіль (леверидж) – потенційна можливість впливати на валовий прибуток зміною структури поточних (валових) витрат та обсягу виробництва (продажу).

Відсоткова облігація – облігація, за якою передбачається виплата відсоткових доходів.

Вклад (внески) – це те майно чи відчужувані права, що мають грошову оцінку, які учасник передає товариству до статутного капіталу в обмін на корпоративні права (акції).

Внутрішнє середовище – це сукупність чинників, які формують довгострокову прибутковість і перебувають під безпосереднім контролем керівників та персоналу корпорації.

Внутрішня ефективність – ефективність з точки зору використання внутрішніх можливостей корпорації (управління її внутрішніми ресурсами).

Генеральна фінансова стратегія – вид фінансової стратегії, спрямований на втілення акціонерним товариством своєї місії та досягнення корпоративних стратегічних цілей і регламентує базові напрями і принципи фінансової діяльності корпорації.

Гіринг (фінансовий леверидж) – вплив зміни співвідношення позикових та власних джерел фінансування на доходність інвестицій.

Глибинне інтерв'ю – використовується зазвичай як засіб встановлення контакту з персоналом корпорації і збору якісної інформації, яку практично неможливо отримати ні з документів, ні методом анкетування.

Глобальний сертифікат – документ, оформлений на весь випуск цінних паперів у бездокументарній формі, який підтверджує право на здійснення операцій з даними цінними паперами у Національній депозитарній системі.

Голосування – процедура, за якою приймаються рішення на загальних зборах акціонерів та на засіданнях виконавчих органів товариства.

Голосування кумулятивне – голосування під час обрання органів товариства, коли загальна кількість голосів акціонера помножується на кількість членів органу акціонерного товариства, що обираються, а акціонер має право віддати всі підраховані таким чином голоси за одного кандидата або розподілити їх між кількома кандидатами.

Голосуюча акція – акція, власнику якої надається право голосу на загальних зборах акціонерів для вирішення питань, передбачених законом та статутом акціонерного товариства.

Горизонтальні злиття та поглинання – злиття та поглинання, які відбуваються між акціонерними товариствами, які працюють на одному сегменті ринку (в одній галузі) та спеціалізуються на виробництві подібної продукції або наданні подібних послуг, з метою розширення масштабів діяльності.

Господарське об'єднання – об'єднання підприємств, утворене за ініціативою підприємств, незалежно від їх виду, які на добровільних засадах об'єднали свою господарську діяльність.

Грошовий ринок – ринок, на якому обертаються активи зі строками погашення рік і менше.

Грошові потоки – кошти, які переміщуються між учасниками економічних відносин.

Дата екс-дивіденду – дата придбання акцій, починаючи з якої особа, котра їх придбала, не має права на отримання дивідендів за минулий дивідендний період.

Дата запису – останній строк, до якого власник акцій повинен офіційно вступити у володіння ними, щоб мати право на дивіденди за відповідний проміжок часу

Дата обліку – дата, що призначається або органом управління емітента, або його виконавчим органом, або особою (групою осіб), яка призначає позачергові загальні збори емітента згідно з чинним законодавством, або ДКЦПФР, за станом на яку необхідно скласти реєстр у паперовій формі з прошитими та пронумерованими сторінками, засвідчений підписами посадових осіб та скріплений печаткою реєстроутримувача.

Делістинг – виключення цінних паперів з торгівлі на фондовій біржі внаслідок їхньої невідповідності встановленим правилам; вилучення цінних паперів зі списку цінних паперів, які котируються на фондовій біржі.

Деномінація акцій – корпоративна операція, яка призводить до зміни номінальної вартості всіх акцій, випущених одним емітентом, що супроводжується дробленням або консолідацією акцій.

Депозитарій – юридична особа, яка створюється у формі акціонерного товариства, учасниками якого є не менше ніж десять зберігачів, і яка здійснює виключно депозитарну діяльність. При цьому частка одного учасника в статутному фонді депозитарію не може перевищувати двадцяти п'яти відсотків. Депозитарій має дозвіл на здійснення професійної депозитарної діяльності й може здійснювати кліринг та розрахунки за угодами щодо цінних паперів.

Депозитарна діяльність – 1) надання послуг щодо зберігання цінних паперів, незалежно від форми їх випуску, відкриття та ведення рахунків у цінних паперах, обслуговування операцій на цих рахунках (включаючи кліринг та розрахунки за угодами щодо цінних паперів) та обслуговування операцій емітента щодо випущених ним цінних паперів.

Депозитарна діяльність: види – зберігання і обслуговування обігу цінних паперів на рахунках у цінних паперах та операцій емітента щодо випущених ним цінних паперів; кліринг та розрахунки за угодами щодо цінних паперів; ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

Депозитарна операція – сукупність дій депозитарної установи щодо здійснення нею депозитарної діяльності згідно чинного законодавства.

Депозитарна розписка – похідний цінний папір, що засвідчує право власності інвестора-резидента на певну кількість цінних паперів іноземного емітента, загальний обсяг емісії яких обліковується в іноземній валюті.

Депозитарна установа – зберігач або депозитарій цінних паперів.

Депозитарний договір – договір між зберігачем та обраним ним депозитарієм, за яким депозитарій веде для зберігача рахунки у цінних паперах, на яких відображаються операції з цінними паперами, переданими зберігачем.

Депозитарний облік – облік цінних паперів на рахунках власників цінних паперів у зберігачів або облік на рахунках у цінних паперах, який здійснює депозитарій для зберігачів та емітентів. Депозитарний облік передбачає аналітичний та синтетичний облік цінних паперів на рахунках, де відображається обіг та обмеження щодо обігу цінних паперів, а також переміщення депозитарних активів. При проведенні депозитарного обліку має постійно забезпечуватися дотримання депозитарного облікового балансу між обсягом розміщених в депозитарних установах депозитарних активів та розподілом цінних паперів, що становлять ці депозитарні активи, між депонентами (клієнтами) депозитарної установи.

Депозитарні активи – знерухомлені цінні папери, випущені в документарній формі, глобальні сертифікати цінних паперів, що підтверджують випуск цінних паперів у бездокументарній формі, які передано на зберігання до депозитарію, записи депозитаріїв на кореспондентських рахунках у цінних паперах в інших депозитаріях, крім власних, а також записи зберігачів стосовно депонованих на зберігання до депозитарію знерухомлених цінних паперів та/або бездокументарних цінних паперів.

Депозитарні свідоцтва – похідні цінні папери, які випускаються учасниками Національної депозитарної системи, що встановлюють кореспондентські відносини з іноземною фінансово-депозитарною установою, та які свідчать про права власності резидента України на певну кількість депонованих у цій фінансово-кредитній установі акцій чи облігацій емітента, що не є резидентом України.

Депозитний (ощадний) сертифікат – письмове свідоцтво банку про депонування грошових коштів, яке засвідчує право вкладника на одержання після закінчення встановленого строку суми депозиту і процентів по ньому.

Депонування – задача на зберігання в кредитні або інші установи грошей, цінних паперів та інших цінностей.

Депонування цінних паперів – передача власником належних йому цінних паперів зберігачу або передача цінних паперів від зберігача до депозитарію, або передача емітентом глобального сертифікату власного випуску цінних паперів до депозитарію для здійснення депозитарної діяльності.

Державне регулювання ринку цінних паперів – здійснення державою комплексних заходів щодо упорядкування, контролю, нагляду за ринком цінних паперів та їх похідних та запобігання зловживанням і порушенням у цій сфері.

Дивіденд – 1) частина чистого прибутку акціонерного товариства, що виплачується акціонеру з розрахунку на одну акцію певного типу або класу у вигляді готівки, додаткових акцій або продукції товариства; 2) платіж, який проводиться юридичною особою на користь власників (довірених осіб власника) корпоративних прав, емітованих такою юридичною особою, у зв'язку з розподілом частини її прибутку.

Дивідендна політика – це сукупність цілей і завдань, які ставить перед собою керівництво акціонерного товариства у сфері виплати дивідендів, а також сукупність методів і засобів їх досягнення.

Дилер – 1) особа, яка здійснює торговельне або біржове посередництво за свій рахунок; 2) фізична особа, яка є уповноваженою особою брокерської контори або учасником торговельно-інформаційної системи, що здійснює від свого імені та за свій рахунок цивільно-правові угоди щодо цінних паперів, які передбачають оплату цінних паперів проти їх поставки новому власнику, з метою перепродажу третім особам.

Дисконт – різниця між ціною фінансового інструменту, що відповідає його номіналу, та реально сплаченою за нього ціною, меншою за номінал.

Дисконтна облігація – облігація, що розміщується за ціною, нижчою ніж її номінальна вартість.

Диференціювання – розширення асортиментного ряду, надання додаткових послуг, освоєння досконале нових видів діяльності.

Ділова активність – напрям аналізу фінансового стану, що характеризує рівень ефективності використання виробничих і фінансових ресурсів, які впливають на фінансовий результат діяльності акціонерного товариства.

Діяльність з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів – професійна діяльність на ринку цінних паперів, яка передбачає отримання дозволу ДКЦПФР та включає збирання, фіксацію, обробку, зберігання та надання даних, які складають систему реєстру власників іменних цінних паперів, щодо іменних цінних паперів, їх емітентів та власників, а також виконання інших функцій, визначених нормативними документами.

Діяльність з випуску та обігу цінних паперів – посередницька діяльність по випуску та обігу цінних паперів, яка здійснюється банками, акціонерними товариствами, статутний фонд яких сформовано за рахунок іменних акцій, а також іншими товариствами (торговцями цінними паперами), для яких операції з цінними паперами становлять виключний вид їх діяльності.

Діяльність по організації торгівлі на ринку цінних паперів – надання послуг, що безпосередньо сприяють укладанню цивільно-правових угод щодо цінних паперів на біржовому та організаційно оформленому позабіржовому ринку цінних паперів.

Довіреність – письмове уповноваження, яке видається однією особою іншій особі для представництва перед третіми особами. Довіреність юридичній особі може бути видана тільки на укладання угод, що не суперечать її статутіві (положенню) або загальному положенню про організації даного виду (ст. 64 Цивільного кодексу України). Довіреність має бути засвідчена нотаріально або підписом керівника та печаткою юридичної особи, якщо надається останньою.

Довірче управління – цивільно-правові відносини, що виникають між довірцем і довіреною особою стосовно здійснення довірчих операцій (представницької діяльності) з об'єктом довірчого управління від імені, за рахунок та в інтересах довірителя.

Договір на відкриття рахунку у цінних паперах – договір між власником цінних паперів та обраним ним зберігачем про передачу власником належних йому цінних паперів зберігачу для здійснення депозитарної діяльності.

Договір про кліринг та розрахунки за угодами щодо цінних паперів – договір між фондовою біржею або учасниками організаційно оформленого позабіржового ринку та обраним ними депозитарієм про здійснення клірингу та розрахунків за угодами щодо цінних паперів.

Договір про обслуговування емісії цінних паперів – договір між емітентом та обраним ним депозитарієм про обслуговування операцій емітента щодо випущеним ним цінних паперів.

Дозвіл на здійснення діяльності по випуску та обігу цінних паперів – надається ДКЦПФР торговцям цінними паперами, якими можуть бути акціонерні товариства, статутний фонд яких сформовано за рахунок виключно іменних акцій, а також товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, повні та командитні товариства, для яких операції з цінними паперами становлять виключний вид їх діяльності. Торговці цінними паперами мають право здійснювати такі види діяльності по випуску та обігу цінних паперів: діяльність по випуску цінних паперів (андерайтингова), комісійну діяльність по цінних паперах (брокерська), комерційна діяльність по цінних паперах (дилерська).

Дозвіл на здійснення діяльності щодо ведення реєстру власників іменних цінних паперів – видається ДКЦПФР реєстратору та емітенту Ведення відповідного реєстру є виключним видом діяльності, який не може поєднуватися з іншими видами, крім депозитарної. Емітент може самостійно вести власний реєстр, якщо кількість власників іменних цінних паперів емітента не перевищує 500. Для отримання дозволу реєстратор та емітент повинні відповідати визначеним ДКЦПФР вимогам: мати фахівців, обладнане приміщення, затверджений Порядок ведення системи реєстру власників іменних цінних паперів тощо. Для реєстратора – юридичної особи визначені додаткові особливі умови, що стосуються формування статутного фонду, складу засновників та акціонерів тощо. Контроль за діяльністю реєстраторів та емітентів, що ведуть власний реєстр, здійснює ДКЦПФР та її територіальні органи.

Дозвіл на здійснення професійної депозитарної діяльності депозитаріями цінних паперів – видається ДКЦПФР і є підставою для провадження професійної діяльності із зберігання і обслуговування обігу цінних паперів та операцій емітента щодо випущених ними цінних паперів. Дозвіл можуть отримати юридичні особи, які відповідають наступним вимогам: зареєстровані як акціонерні товариства, у складі акціонерів якого повинно бути не менш як 10 зберігачів; мати повністю сплачений, сформований виключно за рахунок грошових коштів статутний фонд у розмірі не менше ніж еквівалент 1 млн. Євро; частка одного учасника у статутному фонді не може перевищувати

25%; акціонерами не можуть бути органи державної влади, місцевого самоврядування, громадські організації, крім випадків, передбачених чинним законодавством; усі керівники та фахівці повинні мати відповідну кваліфікацію; наявність системи обробки інформації, обладнання та програмного забезпечення; мати власне або орендоване спеціально обладнане сховище.

Дозвіл на здійснення професійної депозитарної діяльності комерційним банкам – видається ДКЦПФР банківським установам і є підставою для здійснення ними професійної діяльності із зберігання і обслуговування обігу цінних паперів на рахунках у цінних паперах та операцій емітента щодо випущених ними цінних паперів. Зберігачами можуть бути тільки ті комерційні банки, які мають довідку, що підтверджує погодження НБУ щодо можливості здійснення професійної депозитарної діяльності зберігача, і які мають дозвіл на здійснення діяльності по випуску та обігу цінних паперів.

Дозвіл на здійснення професійної розрахунково-клірингової діяльності за операціями щодо цінних паперів – видається ДКЦПФР депозитарію, який набуває статусу клірингового. Для одержання обов'язкове попереднє отримання дозволу на здійснення професійної депозитарної діяльності. Здійснення розрахунково-клірингової діяльності не може поєднуватися з іншими видами діяльності, крім діяльності зі зберігання і обслуговування обігу цінних паперів на рахунках у цінних паперах та операцій емітента щодо випущених ним цінних паперів, а також діяльності з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

Дозвіл торговцям цінними паперами на здійснення професійної депозитарної діяльності – видається ДКЦПФР і є підставою для провадження торговцями професійної діяльності зі зберігання та обслуговування обігу цінних паперів на рахунках у цінних паперах та операцій емітента щодо випущених ним цінних паперів. Для отримання дозволу торговець повинен мати статутний фонд, що становить не менше ніж еквівалент 100 тис. Євро (у грошових коштах), та мінімальної суми, встановленої для торговця, а також сформований гарантійний фонд. Торговець повинен відповідати встановленим вимогам щодо використання технічних засобів, обладнання та приміщень, що має бути документально підтверджено.

Документарна форма цінного паперу (сертифікат цінних паперів) – цінний папір, який оформлено у документарному вигляді, та який містить реквізити відповідного виду цінного паперу певної емісії, дані про кількість цінних паперів, а також засвідчує сукупність прав, що надають відповідні цінні папери.

Документи системи реєстру – вхідні документи; документи, що згідно з чинним законодавством визначають подію, за наслідками якої необхідно внести зміни до системи реєстру; розпорядження органів приватизації про внесення до реєстру відомостей про акціонерів за результатами приватизації та інше; документи, що підтверджують повноваження осіб виконувати дії в системі реєстру від імені осіб, які зареєстровані або реєструються в системі реєстру; вихідні документи, бланки сертифікатів іменних цінних паперів.

Допуск – акт визнання акцій компанії на біржі або на позабіржовій торговельній системі, встановлення курсу акцій, після чого починається котирування акцій на біржі.

Дохід емісійний – сума перевищення доходів, отриманих від первинної емісії (випуску) власних акцій та інших корпоративних прав над номіналом таких акцій (інших корпоративних прав).

Дохід на акцію – чистий дохід, розподілений на кількість акцій, випущених в обіг.

Доходи акціонерного товариства – збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників).

Дроблення акцій – зменшення номінальної вартості акцій даного випуску шляхом ділення на визначений емітентом коефіцієнт без зміни сумарної номінальної вартості акцій даного випуску.

Економічна вигода – потенційна можливість отримання корпорацією грошових коштів від використання активів.

Електронні цінні папери (без документарна форма випуску цінних паперів) – цінні папери, що існують у вигляді облікового запису, який є підтвердженням права власності на цінний папір.

Емісійна політика – частина загальної стратегії формування капіталу корпорації, що укладається в забезпеченні залучення необхідного його обсягу за рахунок зовнішніх джерел шляхом випуску й розміщення на первинному фондовому ринку власних цінних паперів (акцій, облігацій тощо).

Емісійна ціна – ціна, за якою цінні папери продаються зразу ж після їх випуску; ціна первинного ринку цінних паперів. Емісійна ціна дорівнює номінальній вартості або перевищує її на величину емісійного прибутку.

Емісійний будинок – інвестиційний банк, що організує випуск нових позик.

Емісійний дохід – сума перевищення доходів, отриманих товариством від первинної емісії (випуску) власних акцій та інших корпоративних прав, над номіналом таких акцій (інших корпоративних прав).

Емісія – встановлена законодавством послідовність дій емітента щодо випуску та розміщення емісійних цінних паперів.

Емісія акцій – сукупність дій емітента з обміну акцій або часток у статутному фонді товариства, що реорганізується, на письмові зобов'язання про видачу відповідної кількості акцій акціонерного товариства, що створюється в процесі реорганізації, а після реєстрації випуску акцій останнього – з обміну письмових зобов'язань на акції.

Емісія цінних паперів – сукупність дій емітента щодо здійснення підписки на свої цінні папери.

Емітент цінних паперів – юридична особа, яка від свого імені випускає цінні папери і зобов'язується виконувати обов'язки, що впливають з умов їх випуску. В Україні емітентами цінних паперів виступають держава, органи місцевого самоврядування та юридичні особи.

Ефективний портфель – портфель, що забезпечує інвестору як максимально очікувану дохідність при заданому рівні ризику, так і мінімальний ризик при заданому рівні дохідності.

Ефективний фінансовий ринок – ринок, на якому ціна кожного цінного папера в кожен момент часу збігається з її інвестиційною вартістю.

Загальні збори акціонерів – вищий орган управління акціонерного товариства. У загальних зборах мають право брати участь усі акціонери, незалежно від кількості та класу акцій, власниками яких вони є. Брати участь у загальних зборах з правом дорадчого голосу можуть і члени виконавчих органів, які не є акціонерами. Загальні збори акціонерного товариства мають кворум за умови реєстрації для участі у них акціонерів, які сукупно є власниками не менш як 60 відсотків голосуючих акцій. До виключної компетенції загальних зборів належить прийняття рішень з наступних питань: внесення змін до статуту товариства; затвердження річних результатів діяльності товариства, включаючи його дочірні підприємства, затвердження звітів і висновків ревізійної комісії, розподілу прибутку, строку та порядку виплати частки прибутку (дивідендів), визначення порядку покриття збитків; створення, реорганізації та ліквідації дочірніх підприємств, філій та представництв, затвердження їх статутів та положень; прийняття рішення про припинення діяльності товариства, призначення ліквідаційної комісії, затвердження ліквідаційного балансу.

Загальнокорпоративна стратегія – стратегія, що охоплює питання з побудови стратегічних зон господарювання, інвестиційних пріоритетів.

Засновники акціонерного товариства – особи, які виконують передбачені законом дії щодо заснування товариства. Основна особливість їхнього правового статусу полягає в тому, що вони несуть відповідальність як перед тими, хто передплатив акції, так і перед третіми особами за зобов'язаннями, що виникли до реєстрації товариства.

Заставна – борговий цінний папір, який засвідчує безумовне право його власника на отримання від боржника виконання за основним зобов'язанням, за умови, що воно підлягає виконанню в грошовій формі, а в разі невиконання основного зобов'язання право звернути стягнення на предмет іпотеки.

Заставні облігації – облігація, що забезпечена майном або іншими цінними паперами, що використовуються як застава.

Зберігач – 1) в Україні комерційний банк або торговець цінними паперами, який має дозвіл на зберігання та обслуговування обігу цінних паперів і операцій емітента з цінними паперами на рахунках у цінних паперах як щодо тих, що належать йому, так і тих, які він зберігає згідно договору про відкриття рахунку в цінних паперах. При цьому зберігач не може вести реєстр власників цінних паперів, щодо яких він здійснює угоди; 2) торговці цінними паперами та комерційні банки, які мають дозвіл на здійснення професійної діяльності по випуску та обігу цінних паперів та дозвіл на здійснення професійної депозитарної діяльності.

Збільшення статутного фонду акціонерного товариства – в Україні здійснюється шляхом: а) збільшення кількості акцій існуючої номінальної вартості; б) збільшення номінальної вартості акцій; в) обміну облігацій на акції

цього емітента. Прийняття рішення про збільшення статутного фонду належить до виключної компетенції загальних зборів. Збільшення статутного фонду може бути здійснено за рішенням правління не більше ніж на 1/3, якщо це передбачено статутом товариства.

Звичайні акції – акції, що дають право голосу на зборах акціонерів; величина дивідендів по них залежить від прибутку і заздалегідь не фіксується і не гарантується.

Злиття – об'єднання підприємств шляхом створення нової юридичної особи або приєднання підприємств до головного підприємства, в результаті якого власники (або акціонери) підприємств, що об'єднуються, здійснюватимуть контроль над усіма чистими активами об'єднаних підприємств з метою подальшого спільного розподілу ризиків та вигід від об'єднання.

Зменшення статутного фонду акціонерного товариства – статутний капітал акціонерного товариства зменшується в порядку встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку шляхом зменшення номінальної вартості акцій або шляхом анулювання раніше викуплених товариством акцій та зменшення їх загальної кількості, якщо це передбачено статутом товариства.

Змінні витрати – витрати, які змінюються (в цілому) прямо пропорційно збільшенню або зменшенню обсягу виробництва.

Значний пакет акцій – пакет із 10 і більше відсотків простих акцій акціонерного товариства.

Значний правочин — правочин (крім правочину з розміщення товариством власних акцій), учинений акціонерним товариством, якщо ринкова вартість майна (робіт, послуг), що є його предметом, становить 10 і більше відсотків вартості активів товариства, за даними останньої річної фінансової звітності.

Знерухомлення цінних паперів – переведення цінних паперів, випущених у документарній формі, у без документарну форму шляхом депонування сертифікатів у сховищах зберігача цінних паперів та/або депозитарію з метою забезпечення подальшого їх обігу у вигляді облікових записів на рахунках зберігача цінних паперів та/або депозитарію.

Зниження витрат – найважливіший і завжди актуальний напрямок стратегічних цілей корпорації, тому що за інших рівних умов (у першу чергу ринкових) лідером швидше за все буде та корпорація, у якої нижче витрати, а отже, більше прибуток при даному рівні цін.

Зовнішнє середовище – це сукупність чинників, які формують довгострокову прибутковість корпорації і на які менеджмент корпорації не може впливати взагалі або має незначний вплив.

Зовнішня ефективність – ефективність з погляду використання зовнішніх можливостей корпорації.

Інвестиції – всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект.

Інвестиційна діяльність – придбання та реалізація необоротних активів, а також фінансових інвестицій; сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій.

Інвестиційна компанія – торговець цінними паперами, який, окрім проведення виключного виду діяльності по цінних паперах, може залучати кошти для спільного інвестування шляхом емісії цінних паперів та їх розміщення.

Інвестиційна привабливість корпорації – справедлива кількісна та якісна інтегральна характеристика внутрішніх і зовнішніх можливостей об'єкта потенційного інвестування залучати та використовувати інвестиційні ресурси для свого розвитку і забезпечувати максимізацію економічного ефекту суб'єктам інвестування при мінімальному інвестиційному ризику.

Інвестиційна стратегія – стратегія, що передбачає систему заходів для пошуку найбільш ефективних способів залучення в компанію і використання нею інвестиційних ресурсів.

Інвестиційний сертифікат – цінний папір, що випускається виключно інвестиційним фондом або інвестиційною компанією і дає право його власникові на отримання доходу у вигляді дивідендів.

Інвестиційний фонд – юридична особа у формі акціонерного товариства створена з урахуванням вимог чинного законодавства з питань спільного інвестування з метою здійснення такої діяльності.

Інвестиція – господарська операція, яка передбачає придбання основних фондів нематеріальних активів, корпоративних прав та цінних паперів в обмін на кошти або майно. Інвестиції поділяються на капітальні, фінансові та реінвестиції.

Інвестор інституційний – переважно юридична особа, яка вкладає свої кошти, майно, майнові та немайнові права у цінні папери з метою одержання доходу та посилення свого впливу на управління емітентом. У США це пенсійні фонди, страхові компанії, інвестиційні компанії тощо. В Україні — інвестиційні фонди та інвестиційні компанії.

Інвестор на ринку цінних паперів України – фізична або юридична особа, яка придбаває цінні папери від свого імені та за свій рахунок з метою одержання доходу чи збільшення вартості цінних паперів або набуття відповідних прав, що надаються власнику цінних паперів відповідно до чинного законодавства.

Інвестор стратегічний – переважно юридична особа, яка вкладає в акціонерне товариство не тільки значні кошти, а й новітні технології, ноу-хау, використовує свої ринки збуту, менеджмент тощо з метою одержання якщо не контрольного, то значного впливу у корпорації.

Інвестори – фізичні та юридичні особи, в тому числі інституціональні інвестори (інвестиційні фонди, довірчі товариства, пенсійні фонди, страхові компанії тощо), які мають вільні кошти і бажають вкласти їх в цінні папери з метою одержання від вкладених коштів доходу (відсотків) чи з метою збільшення ринкової вартості цінних паперів.

Інвестори в цінні папери – фізичні та юридичні особи, резиденти і нерезиденти, які набули права власності на цінні папери з метою отримання доходу від вкладених коштів та/або набуття відповідних прав, що надаються власнику цінних паперів відповідно до законодавства.

Інсайдер – особа (юридична або фізична), яка має доступ до конфіденційної інформації про справи корпорації, завдяки своєму службовому становищу, участі у капіталі корпорації, родинним зв'язкам, і має можливість використовувати своє становище у власних інтересах.

Інсайдерська інформація – невідома іншим особам інформація, яка може бути використана (передана, продана) однією особою іншій з корисливою метою. У розвинутих країнах, наприклад у США, Великобританія, Франція, зловживання подібною інформацією при укладанні угод з цінними паперами заборонені законом і караються штрафами або позбавленням волі.

Інститут спільного інвестування – корпоративний інвестиційний фонд або пайовий інвестиційний фонд, який провадить діяльність, пов'язану з об'єднанням (залученням) грошових коштів інвесторів з метою отримання прибутку від вкладення їх у цінні папери інших емітентів, корпоративні права та нерухомість.

Інтеграція – об'єднання економічних суб'єктів, поглиблення їх взаємодії, розвиток зв'язків між ними.

Інтегрована корпоративна структура – договірне об'єднання підприємств з метою підвищення конкурентоспроможності кожного з них (або домінуючого підприємства) та всього об'єднання на основі балансування інтересів підприємств, що його утворюють, шляхом поєднання та ефективного переміщення ресурсів.

Іпотечна облігація – облігація, виконання зобов'язань емітента за якою, забезпечене іпотечним покриттям у порядку, встановленому законодавством. Засвідчує внесення грошових коштів її власником і підтверджує зобов'язання емітента відшкодувати йому номінальну вартість цієї облігації та грошового доходу в порядку, встановленому законодавством та проспектом емісії, а в разі невиконання емітентом зобов'язань за іпотечною облігацією надає її власнику право задовольнити свою вимогу за рахунок іпотечного покриття

Іпотечний сертифікат – іпотечний цінний папір, забезпечений іпотечними активами або іпотеками.

Казначейський вексель – короткострокові облігації казначейства (Міністерства фінансів), що випускаються в рахунок управління державним боргом.

Казначейські акції – акції акціонерного товариства, які викуплені самим акціонерним товариством за рахунок сум, що перевищують статутний фонд, з метою подальшого перепродажу, розповсюдження серед працівників або анулювання.

Казначейські бони – облігації казначейства, цінні папери, що випускаються на строк понад 7 років. Процент виплачується кожне півріччя, а номінал повертається при погашенні.

Казначейські ноти – білети казначейства, цінні папери, що випускаються на строк від одного до семи років. Процент виплачується кожного півріччя, а номінал повертається при погашенні.

Капітал акціонерного товариства – капітал акціонерного товариства, що має асоційовану природу і створюється за рахунок поєднання індивідуальних капіталів, шляхом випуску і реалізації корпоративних цінних паперів.

Картель – договірне об'єднання незалежних підприємств переважно однієї галузі для здійснення спільної комерційної діяльності.

Кастоді – банківська послуга з відповідального зберігання акцій корпорацій.

Кластер – це різновид корпоративних об'єднань, створених на визначених територіях у вигляді союзів, асоціацій, концернів, конгломератів та інших форм.

Клієнт – 1) особа, яка звертається до послуг посередників при укладанні угод з цінними паперами; 2) в Україні – фізичні та юридичні особи, що укладають з торговцем відповідні договори щодо операцій з цінними паперами, в тому числі інвестиційні фонди, що уклали з торговцем договори на управління активами інвестиційного фонду.

Клієнт національного депозитарію — зберігач, який користується послугами Національного депозитарію на підставі депозитарного договору; емітент, який користується послугами Національного депозитарію на підставі договору про обслуговування емісії цінних паперів; депозитарій, з яким укладено договір про кореспондентські відносини щодо здійснення операцій з цінними паперами.

Кліринг — отримання, звірка та поточне оновлення інформації, підготовка бухгалтерських та облікових документів, необхідних для виконання угод щодо цінних паперів, визначення взаємних зобов'язань, що передбачає взаємозалік, забезпечення та гарантування розрахунків за угодами щодо цінних паперів.

Кліринговий депозитарій – депозитарій, який одержав дозвіл Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку на здійснення клірингу щодо операцій з цінними паперами.

Коефіцієнт бета – показник виміру систематичного ризику цінного паперу відносно ринку цінних паперів у цілому.

Коефіцієнт сигма – показник виміру загального ризику цінного паперу.

Комерційна діяльність за цінними паперами (дилерська діяльність) – 1) купівля-продаж цінних паперів, що здійснюються торговцем цінними паперами від свого імені та за свій рахунок; 2) здійснення цивільно-правових угод щодо цінних паперів, які передбачають оплату цінних паперів проти їх поставки новому власнику від свого імені та за свій рахунок з метою перепродажу третім особам (дилерська діяльність), крім випадків, передбачених законодавством.

Комісійна виплата – виплата брокерській фірмі за послуги з торгівлі цінними паперами.

Комісійна діяльність за цінними паперами – 1) купівля-продаж цінних паперів, що здійснюються торговцем цінними паперами від свого імені, за

дорученням і за рахунок іншої особи; 2) здійснення цивільно-правових угод щодо цінних паперів, які передбачають оплату цінних паперів проти їх поставки новому власнику на підставі договорів доручення чи комісії за рахунок своїх клієнтів.

Конвертовані облигації – облигації, які, за бажанням власника, можуть бути обмінені на інші цінні папери, як правило, звичайні акції.

Конгломерат – це організаційна форма інтеграції підприємств, що поєднує під єдиним фінансовим контролем цілу мережу різнобічних підприємств, що виникає в результаті злиття різних підприємств незалежно від їх горизонтальної чи вертикальної інтеграції, без будь-якої виробничої потужності.

Конгломератні злиття або поглинання – злиття або поглинання, які передбачають об'єднання компаній, що функціонують у різних сферах економічної діяльності або галузях економіки.

Конкурентоздатність – це є індивідуальна синтетична характеристика корпорації, яка демонструє її здатність протистояти іншим корпораціям (конкурентам) та вести успішну боротьбу за ринки ресурсів та збуту товарів чи послуг.

Конкурентоздатність корпорації – це синтетичний показник корпорації, який залежить від внутрішнього потенціалу, обраної стратегії та механізмів їх використання для досягнення поставлених цілей.

Коносамент – товаророзпорядчий документ, який підтверджує наявність і зміст договору морського перевезення вантажу.

Консорціум – тимчасове статутне об'єднання підприємств для досягнення його учасниками певної спільної господарської мети (реалізації цільових програм, науково-технічних, будівельних проектів).

Контрактні групи – функціонують на основі тривалих контрактів між її учасниками, як правило, пов'язаними відносинами виробничої кооперації.

Контроль – вирішальний вплив або можливість здійснення вирішального впливу на господарську діяльність суб'єкта господарювання, що здійснюється, зокрема, шляхом реалізації права володіння або користування всіма активами чи їх значною частиною, права вирішального впливу на формування складу, результати голосування та прийняття рішення органами управління суб'єкта господарювання, а також вчинення правочинів, які надають можливість визначати умови господарської діяльності, давати обов'язкові до виконання вказівки або виконувати функції органу управління суб'єкта господарювання.

Контрольний пакет акцій – частка капіталу, яка забезпечує контроль за акціонерним товариством. Переважно, така частка складає від 50 та більше відсотків. За великої кількості дрібних інвесторів такий контроль можна забезпечити при володінні 10-30% акцій.

Конфлікт інтересів – це ситуація зіткнення інтересів різних зацікавлених у діяльності АТ осіб (груп осіб) у питаннях стратегічного бачення майбутнього товариства, а також формування, використання, розподілу та управління матеріальними та нематеріальними активами товариства й обрання форми і

засобів здійснення між суб'єктами корпоративного управління взаємодії з цього приводу.

Концерн – статутне об'єднання підприємств, а також інших організацій, на основі їх фінансової залежності від одного або групи учасників об'єднання, з централізацією функцій науково-технічного і виробничого розвитку, інвестиційної, фінансової, зовнішньоекономічної та іншої діяльності.

Корнер – форма корпоративного об'єднання з метою переміщення, акумулювання, використання капіталу для оволодіння ринками збуту будь-якого товару.

Корпоративна ідентичність – містить у собі такі поняття як корпоративна культура, корпоративна філософія, корпоративний стиль управління.

Корпоративна культура – це система цінностей, переконань, вірувань, уявлень, очікувань, символів, а також дійових принципів, норм поведінки, традицій, ритуалів тощо, які склалися в корпорації або її підрозділах за час діяльності та які приймаються більшістю співробітників.

Корпоративне управління – це система відносин між органами товариства та його власниками (акціонерами) відносно управління діяльністю товариства; спосіб впливу на систему взаємовідносин між органами управління безпосередньо виробництвом, інвесторами, трудовим колективом і державою, яка регламентується законодавчими і нормативними актами, внутрішніми нормативними документами і положеннями, з метою підвищення ефективності господарювання отримання очікуваного прибутку.

Корпоративний контроль – специфічна форма контролю в корпораціях, він охоплює не тільки внутрішні управлінські взаємовідносини, а й зовнішні. Корпоративний контроль неможливо трактувати у вузькому значенні, його слід розглядати з позицій діалектичного розвитку, різних точок зору і у взаємозв'язку з іншими управлінськими функціями.

Корпоративні права – право власності на частку (пай) у статутному фонді (капіталі) юридичної особи, включаючи права на управління, отримання відповідної частки прибутку такої юридичної особи, а також частки активів у разі її ліквідації відповідно до чинного законодавства.

Корпорації з дивізною структурою – передбачають наявність ряду підприємств (їх філіалів), що ведуть відносно самостійну господарську діяльність щодо освоєння регіональних ринків або випуску визначених видів товарної продукції, а також центру управління, що забезпечує виконання загальних функцій регулювання спільної діяльності корпорації (філіалів).

Корпорація – акціонерна компанія (товариство), в якій на основі централізації капіталів і заощаджень найманих працівників здійснюється колективне привласнення результатів виробничої діяльності, залежно від величини отриманих на внесені кошти акцій; господарські товариства (перш за все акціонерні товариства), які мають статус юридичної особи і утворені шляхом об'єднання майна засновників та випуску на вартість цього майна акцій; організація, визнана юридичною особою, заснована на об'єднаних капіталах (добровільних внесках), що передбачає часткову власність, що здійснює яку-

небудь соціально корисну діяльність, і характеризується значною концентрацією управлінських функцій на верхньому рівні ієрархічної структури.

Котировка – механізм визначення біржової ціни шляхом зіставлення курсу покупця цінних паперів і курсу продавця на даному ринку в даний момент.

Котировка акцій – встановлення ринкової ціни акцій на фондовій біржі.

Котирування — механізм визначення та/або фіксації ринкової ціни цінного паперу.

Культура – сукупність матеріальних, духовних і нематеріальних цінностей, створених людством протягом його історії.

Купонна дохідність – процентна ставка, визначена на облігації і яку емітент зобов'язується сплатити за кожним купоном.

Курс облігації – ціна купівлі облігації в розрахунку на 100 грошових одиниць номіналу.

Леверидж операційний – вплив постійних витрат виробництва, що не залежать від обсягів реалізованої продукції, на ризиковість капітальних вкладень.

Леверидж фінансовий – використання корпорацією зовнішніх джерел фінансування через емісію облігацій та привілейованих акцій, зростання заборгованості за облігаціями та привілейованими акціями; підвищує ризик звичайних акцій, тобто збільшує коефіцієнт бета для інвестора.

Ліквідаційна вартість привілейованої акції певного класу – сума коштів, яка належатиме власнику такої акції під час ліквідації акціонерного товариства;

Ліквідність – можливість власника активу продати його швидко, при цьому не роблячи значних знижок у ціні.

Ліквідність акціонерного товариства – здатність акціонерного товариства перетворювати свої активи в грошові кошти для покриття зобов'язань.

Ліквідність балансу – ступінь покриття боргових зобов'язань акціонерного товариства його активами, строк перетворення яких у грошові кошти відповідає строку погашення платіжних зобов'язань.

Лінія ринку капіталів – лінія, що показує графічну рівновагу між очікуваним доходом та ризиком добре диверсифікованого портфеля цінних паперів.

Лінія ринку цінних паперів – графічно показує рівняння очікуваного доходу по цінному паперу як функцію без ризикової процентної ставки, бети цінного папера та очікуваного доходу ринку.

Лінія характеристики цінних паперів – лінія, яка показує відношення між доходом цінного папера (або портфеля цінних паперів) та ринковим індексом.

Лістинг – сукупність процедур з включення цінних паперів до реєстру організатора торгівлі та здійснення контролю за відповідністю цінних паперів і емітента умовам та вимогам, установленим у правилах організатора торгівлі; внесення цінних паперів до списку цінних паперів, які котируються на фондовій біржі або можуть бути предметом укладення угод в торговельно-інформаційній

системі, якщо це передбачено їх правилами; допуск цінних паперів до торгів на фондовій біржі після перевірки фінансового становища емітента цих цінних паперів та їх відповідності визначеним вимогам. Кожна фондова біржа або торговельно-інформаційна система встановлює свої вимоги до прийняття цінних паперів, так звані Положення про лістинг.

Лістингові цінні папери – цінні папери, які пройшли процедуру лістинга, заносяться до біржового реєстру до відповідного котирувального списку за рівнем лістинга.

Лот – одиниця торгівлі цінними паперами, яка характеризується кількістю цінних паперів та їх загальною сумарною вартістю.

Маржевий рахунок – рахунок інвестора в брокерській фірмі, за допомогою якого відбувається придбання акцій за рахунок брокерського кредиту або продаж акцій, що позичені у брокера.

Маржинальний аналіз – методика вивчення співвідношення між витратами, обсягом виробництва (реалізації) продукції та прибутком, спрямована на прогнозування критичної та оптимальної величин кожного із цих показників при заданому значенні інших.

Маржинальний дохід – частина чистого доходу від реалізації, яка припадає на покриття постійних витрат та формування прибутку.

Маркетингова стратегія спрямована на розробку, виробництво і доведення до споживачів товарів і послуг, найбільшою мірою покупців, що відповідають потребам. При розробці даної стратегії акцент може робитися або на просування нового товару на ринок, або на залучення покупця до придбання продукції, уже виведеної на ринок.

Механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки акціонерного товариства – це сукупність чітко визначених дій зі створення надійних умов гарантування його захисту від негативного впливу внутрішніх і зовнішніх загроз.

Механізми корпоративного управління покликані забезпечити відповідальність ради директорів перед акціонерами, менеджменту – перед радою директорів, власників великих пакетів акцій – перед міноритаріями, корпорації – перед працівниками та покупцями, суспільством в цілому. Корпоративне управління зосереджена на тому, щоб усі ці групи і інститути виконували свої функції найкращим чином при збереженні балансу інтересів між ними.

Міжнародний ідентифікаційний номер цінних паперів — номер (код), який дозволяє однозначно ідентифікувати цінні папери або інший фінансовий інструмент та присвоєння якого передбачено законами України.

Модель оцінки капітальних активів – рівноважна модель ціноутворення, згідно з якою очікувана дохідність цінного папера є лінійною функцією чутливості цінного папера до зміни дохідності ринкового портфеля.

Муниципальні облігації – облігації, які емітуються місцевими органами влади. Джерелом виплат по таких облігаціях є доходи відповідного бюджету.

Наглядова рада акціонерного товариства – орган управління акціонерним товариством, що здійснює захист прав акціонерів товариства, і в

межах компетенції, визначеної статутом та Законом України „Про акціонерні товариства”, контролює та регулює діяльність виконавчого органу.

Науково-дослідна стратегія передбачає вибір варіантів фінансування фундаментальних і прикладних наукових досліджень по розробці нового товару або нових послуг, придбання патентів, ліцензій, виставочних зразків тощо.

Національний депозитарій України – центральний елемент Національної депозитарної системи України. Забезпечує її формування та розвиток, функціонування єдиної системи обліку і обігу цінних паперів та інтеграцію у міжнародну систему депозитарних установ.

Незаставні облигації – облигації, що не забезпечуються якими-небудь матеріальними активами.

Неоплачений капітал – це сума заборгованості акціонерів за внесками до статутного капіталу, динаміка якої характеризує покриття статутного капіталу акціонерного товариства реальними фінансовими ресурсами, які надійшли від акціонерів.

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) – це частина чистого прибутку акціонерного товариства, що залишається у його розпорядженні після виплати доходів власникам, та формування резервного капіталу.

Несистематичний ризик цінного папера – ризик, котрий залежить від економічного та фінансового стану корпорації, що випустила цінні папери.

Неявні вигоди – це неодержані доходи від найкращого альтернативного використання активу, які можна розглядати як умовні грошові надходження, що утворюються внаслідок усунення або мінімізації потенційних збитків для суспільства.

Номінальна вартість акції – розмір частини статутного фонду емітента, позначений на цінному папері, який відповідає одній акції в момент випуску.

Номінальний утримувач – 1) в Україні юридична особа, що зберігає цінні папери від імені та за дорученням власників і здійснює операції з ними від свого імені та за дорученням власників цінних паперів; 2) депозитарій або зберігач цінних паперів, зареєстрований у реєстрі власників іменних цінних паперів як юридична особа, якій ці цінні папери передано за дорученням та в інтересах власників цінних паперів для здійснення операцій у Національній депозитарній системі.

Об’єкт забезпечення фінансово-економічної безпеки акціонерного товариства – сформована система пріоритетних збалансованих фінансових інтересів підприємства, додержання яких вимагає вжиття заходів щодо їх захисту в процесі фінансової діяльності.

Обіг цінних паперів – укладання та виконання угод щодо цінних паперів, не пов’язаних з їх випуском. Укладання та виконання цивільно-правових угод, спрямованих на перехід прав власності на цінні папери, за виключенням тих угод, що укладаються при розміщенні цінних паперів. ДКЦПФР і її територіальні органи здійснюють контроль за випуском та обігом цінних паперів, за винятком приватизаційних.

Облігація – 1) в Україні цінний папір, що засвідчує внесення його власником грошових коштів і підтверджує зобов’язання відшкодувати йому

номінальну вартість цього цінного паперу в передбачений в ньому строк з виплатою фіксованого процента (якщо інше не передбачено умовами випуску; 2) цінний папір, який свідчить про внесення його власником грошових коштів і підтверджує обов'язок емітента відшкодувати йому номінальну вартість цього цінного папера в передбачений строк з оплатою фіксованого процента (якщо інше не передбачено умовами випуску). Відмінність облігації від акції полягає в тому, що її власники не є власниками частки майна акціонерного товариства і не мають у ньому права голосу.

Облігація „смітнікова” – спекулятивні облігації з дуже низьким рейтингом. У США випускались у 80-ті р. ХХ ст. переважно для фінансування поглинань та злиттів.

Облігація з нульовим купоном – облігація, що продається на ринку з дисконтом, а погашається за номіналом, за рахунок чого і утворюється дохід власника облігації.

Облігація з плаваючим купоном – облігація, купонні виплати за якою не є фіксованими, а залежать від якоїсь змінної величини.

Облігація конвертована – облігація, власник якої може її обміняти за визначених умов на певну кількість звичайних акцій корпорації.

Обмежені акції – акції, що приносять звичайні дивіденди, але не дають права голосу або обмежують це право.

Обов'язковий викуп акцій – обов'язкове придбання за плату та на вимогу акціонера розміщених товариством акцій.

Оперативна стратегія присвячена відносно вузьким, специфічним питанням у плані підтримки окремих виробничих або функціональних підрозділів компанії.

Операційна діяльність – це основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, що не є інвестиційними або фінансовими.

Операційна фінансова стратегія – система довгострокових планових заходів щодо досягнення окремих стратегічних завдань, яка полягає у виконанні конкретних фінансових операцій, спрямованих на реалізацію більш глобальних цілей акціонерного товариства.

Операційні витрати – витрати, які пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції, що виробляється в результаті здійснення проекту.

Опціон – похідний цінний папір, що засвідчує право однієї особи придбати в іншої особи чи продати іншій особі базовий актив у визначений термін із фіксацією ціни під час укладення угоди.

Опціон колл (опціон на покупку) – контракт, що дає право покупцю викупити в особи, яка продала опціон, обумовлену кількість акцій за фіксованою ціною протягом визначеного періоду.

Опціон пут (опціон на продаж) – контракт, що дає право його покупцю продати обумовлену кількість акцій за фіксованою ціною протягом визначеного періоду.

Організатор торгівлі – в Україні юридична особа, виключним видом діяльності якої є надання послуг, що безпосередньо сприяють укладанню

цивільно-правових угод з товарно-матеріальними та/або фінансовими ресурсами.

Організаційна ефективність – здатність корпорації існувати і досягати визначених цілей із найвигіднішим співвідношенням результатів і витрат.

Організаційно оформлений позабіржовий ринок – організація, що об'єднує торговців цінними паперами для надання послуг в укладанні угод щодо цінних паперів і при цьому не має на меті отримання прибутку.

Основна діяльність – операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є метою створення корпорації і забезпечує основну частку її доходу.

Особи, що діють спільно – фізичні та/або юридичні особи, які діють на підставі правочину між ними і узгоджують свої дії для досягнення спільної мети.

Особовий рахунок — на фондовому ринку України об'єднана єдиним в системі реєстру реєстраційним номером сукупність даних про особу власника рахунку, кількість та номінальну вартість зареєстрованих на його ім'я іменних цінних паперів за випусками та категоріями, відомості про всі зміни кількості вказаних цінних паперів та про факти їх обтяження зобов'язаннями та блокування. Особовий рахунок в системі реєстру може бути відкритий на ім'я емітента, власника, номінального утримувача іменних цінних паперів або заставодержателя.

Офіційний друкований орган – одне з офіційних друкованих видань Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України або Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Ощадний (депозитний) сертифікат – цінний папір, який підтверджує суму вкладу, внесеного у банк, і права вкладника (власника сертифіката) на одержання із закінченням встановленого строку суми вкладу та процентів, встановлених сертифікатом, у банку, який його видав.

Пакет акцій – наявність у власності одного і того самого акціонера в кількості більше, ніж одна акція одного і того самого емітента.

Параметри ефективності – найважливіші параметри функціонування системи, що дають змогу оцінити якість вирішення проблеми і досягнення поставлених перед системою цілей.

Пасиви – джерела фінансування компанією своєї діяльності.

Первинний ринок – ринок, на якому емітент проводить первинний продаж цінних паперів безпосередньо інвесторам або через інвестиційних посередників (андерайтерів).

Переважне право на придбання додатково випущених акцій – право акціонера – власника простих акцій придбати пропорційно кількості належних йому простих акцій від загальної кількості простих акцій товариства розміщуваних товариством прості акції або умовно голосуючі привілейовані акції, цінні папери, що конвертуються в такі акції, опціони на придбання таких акцій; право акціонера – власника привілейованих акцій придбати пропорційно кількості належних йому привілейованих акцій певного типу від загальної кількості цього типу привілейованих акцій товариства розміщуваних товариством привілейовані акції цього типу або іншого типу, якщо такий тип надає власникам цих акцій

переваги в черговості отримання дивідендів чи виплат при ліквідації, а також цінні папери, що конвертуються в такі акції, та опціони на придбання таких акцій. Мета: захист інтересів держателів акцій від „розмивання” їхньої частки в статутному капіталі товариства.

Передавальне розпорядження – письмове розпорядження власника, номінального утримувача, який дає розпорядження реєстратору-утримувачу внести зміни до реєстру власників іменних цінних паперів у зв’язку з передачею іменних цінних паперів іншій особі.

Переказний вексель – письмовий документ, що містить безумовний наказ або пропозицію однієї особи (векселедавця) в зверненні до іншої особи (платника) сплатити відповідну суму грошей певній особі або за її наказом у встановлений термін або на вимогу.

Перетворення – спосіб реорганізації, який передбачає зміну форми власності або організаційно-правової форми юридичної особи без припинення господарської діяльності підприємства. При перетворенні одного підприємства в інше до підприємства, яке щойно виникло, переходять усі майнові права та обов’язки колишнього підприємства.

Період окупності інвестицій – кількість років, потрібна для повного покриття витрат на інвестиційний проект.

Перший власник – особа, яка отримала цінні папери у власність безпосередньо в емітента (або в особи, що видала цінний папір) чи андерайтера під час розміщення цінних паперів.

Платоспроможність – здатність акціонерного товариства своєчасно і повністю відповідати за своїми фінансовими зобов’язаннями, термін сплати яких настав або настане протягом найближчого часу (негайно погасити свої поточні зобов’язання).

Повідомлення акціонерам – повідомлення, що містить передбачену законом та статутом акціонерного товариства інформацію і направляється адресату листом з описом вкладення та повідомленням про вручення;

Поглинання – форма примусового злиття, придбання однією корпорацією іншої. Корпорація, що поглинає, залишається юридичною особою, а інша (корпорація, яку поглинають) ліквідується, передавши при цьому першій все майно, зобов’язання, борги. Частіше за все поглинання відбувається завдяки викупу контрольного пакету акцій та скупці акцій.

Подвійний аукціон – форма аукціону, за якого ціни пропонують як продавці, так і покупці цінних паперів. Проводиться, якщо встановлена різниця цін купівлі та продажу достатньо велика та допускає продаж цінного папера за різними цінами в межах спреда.

Поділ – спосіб реорганізації, за якого одна юридична особа припиняє свою діяльність, а на її базі створюється кілька нових підприємств, оформлених у вигляді самостійних юридичних осіб.

Подрібнення акцій – емісія додаткової кількості цінних паперів без збільшення суми сплаченого капіталу. Використовується для зниження номінальної вартості акцій компанії.

Позалістингові цінні папери – цінні папери, що не відповідають вимогам лістингу, заносяться до біржового списку.

Посадові особи органів акціонерного товариства – фізичні особи – голова та члени наглядової ради, виконавчого органу, ревізійної комісії, ревізор акціонерного товариства, а також голова та члени іншого органу товариства, якщо утворення такого органу передбачено статутом товариства.

Посередники на фондовому ринку – підприємства, що спеціалізуються на роботі з цінними паперами, здійснюють посередницьку діяльність по випуску та обігу цінних паперів, виконуючи операції на фондовому ринку за дорученням та за рахунок своїх клієнтів (комісійна (брокерська) діяльність), за власний рахунок (комерційна (дилерська) діяльність), за дорученням емітента в процесі первинного розміщення цінних паперів та надаючи інші послуги щодо цінних паперів (інвестиційне консультування, управління портфелями цінних паперів, довірчі операції з цінними паперами, реєстраційні функції тощо). Ці підприємства зобов'язані мати власний капітал, адекватний обсягу їх операцій на фондовому ринку; банківські установи, які поряд з іншими фінансово-кредитними функціями можуть здійснювати посередницьку діяльність по випуску та обігу цінних паперів, виконуючи операції на фондовому ринку за власний рахунок, за дорученням і за рахунок своїх клієнтів, здійснюючи реєстраційні функції, довірчі операції з цінними паперами та надаючи позики, пов'язані з цінними паперами; інвестиційні компанії, які поєднують функції фінансового посередника на ринку цінних паперів та інституційного інвестора, тобто інвестора, для якого інвестування в цінні папери є основним джерелом доходу та невід'ємною частиною діяльності. Взаємні фонди інвестиційної компанії акумулюють кошти інвестора для спільного інвестування в цінні папери, діючи за рахунок і в інтересах осіб, які придбавають їх цінні папери. Інвестиційні компанії виступають для інших інституційних інвесторів інвестиційними менеджерами і консультантами, формують їх активи в цінних паперах, організовують нарахування та сплату доходів по цінних паперах.

Постійні витрати – витрати, які не змінюються, коли змінюється рівень виробництва за якийсь певний період часу.

Похідні цінні папери – цінні папери, механізм випуску та обігу яких пов'язаний з правом на придбання чи продаж протягом терміну, визначеного контрактом щодо цінних паперів, інших фінансових та/або товарних ресурсів.

Правління – виконавчий орган акціонерного товариства.

Право голосу – право власника звичайних акцій брати участь у прийнятті рішень на зборах акціонерів.

Представництво – цивільні правовідносини, в яких одна особа (представник) діє в межах наданих їй повноважень в інтересах іншої особи (яку представляють) від її імені на підставі адміністративного акту закону договору.

Премія – ціна, за якою акція чи облігація може бути продана вище ніж її ринковий курс. В опціонній торгівлі – ціна, яку сплачує покупець опціону його продавцю.

Приватне (закрите) розміщення цінних паперів – розміщення цінних паперів шляхом безпосередньої пропозиції цінних паперів заздалегідь визначеному колу осіб, кількість яких не перевищує 100.

Привілейована конвертована акція – акція, що дає право власнику обміняти її на інші цінні папери корпорації, насамперед на звичайні акції. Використовуються для фінансування злиття корпорацій.

Привілейовані акції – акції, що дають привілейоване право їх власнику на отримання дивідендів, але не надає йому права голосу (якщо інше не передбачено статутом корпорації).

Приєднання – припинення діяльності одного підприємства як юридичної особи та передача належних йому майнових прав та зобов'язань до іншого підприємства (правонаступника).

Принципи корпоративного управління – документ, що визначає правила, за якими будуються стосунки на фінансових ринках в усьому світі і дотримання яких є однією з необхідних умов залучення інвестицій.

Прогноз продажу – плановий документ, що складається відповідним управлінням (відділом) корпорації, визначає передбачувану суму реалізованої продукції на рік, п'ять років у розрізі видів, філіалів, регіонів тощо.

Промислово-фінансова група (ПФГ) – об'єднання промислових, сільськогосподарських підприємств, наукових і проектних установ і організацій усіх форм власності; об'єднання, яке створюється за рішенням Кабінету Міністрів України на певний строк з метою реалізації державних програм розвитку пріоритетних галузей виробництва і структурної перебудови економіки України, включаючи програми згідно з міжнародними договорами України, а також з метою виробництва кінцевої продукції.

Пропорційний викуп акцій – придбання акціонерним товариством розміщених ним акцій пропорційно кількості акцій певного типу та/або класу, запропонованих кожним акціонером до продажу.

Перспективний емісії цінних паперів – документ, який містить інформацію про відкрите (публічне) розміщення цінних паперів.

Проста більшість голосів – більш як 50 відсотків голосів акціонерів, які брали участь у загальних зборах.

Простий вексель – документ, що містить безумовне зобов'язання або обіцянку однієї особи (векселедавця) сплатити визначену суму певній особі (векселедержателю).

Професійна діяльність на ринку цінних паперів – підприємницька діяльність по перерозподілу фінансових ресурсів за допомогою цінних паперів та організаційному інформаційному технічному консультативному та іншому обслуговуванню випуску та обігу цінних паперів, що є, як правило, виключним або переважним видом діяльності.

Процентний своп – угода між сторонами, що передбачає виплату однією стороною фіксованих процентних платежів, в той час як інша проводить виплату за плаваючою процентною ставкою.

Прямі інвестиції – інвестиційні витрати, безпосередньо необхідні для реалізації інвестиційного проекту; інвестиції в основні засоби і оборотні активи.

Прямі учасники національної депозитарної системи – депозитарії, зберігачі, реєстратори власників іменних цінних паперів.

Публічне (відкрите) розміщення цінних паперів – їх відчуження на підставі опублікування в засобах масової інформації або оголошення будь-яким іншим способом повідомлення про продаж цінних паперів, зверненого до заздалегідь не визначеної кількості осіб.

Пул – форма монополістичного об'єднання компаній на тимчасовій основі, що передбачає надходження та накопичення прибутку всіх учасників пулу в загальному фонді з метою подальшого розподілу між ними відповідно до завчасно визначених пропорцій.

Райт – цінний папір, що підтверджує право його власника купити згідно зі своєю часткою в акціонерному капіталі акції нових емісій за раніше визначеною ціною.

Рахунки у цінних паперах – рахунки, що ведуться зберігачами для власників цінних паперів та депозитаріями для зберігачів щодо обслуговування операцій з цінними паперами.

Рахунок депо – рахунок, який відкривається для обліку цінних паперів, переданих власником цінних паперів на збереження в депозитарій згідно з депозитарним договором.

Реальні інвестиції – вкладення капіталу у відтворення (реконструкцію) основних фондів, в інноваційні нематеріальні активи, у приріст запасів товарно-матеріальних цінностей та інші об'єкти інвестування, безпосередньо пов'язані з проведенням операційної діяльності підприємства; вкладення коштів у реальні активи (матеріальні та нематеріальні).

Реєстр власників іменних цінних паперів – перелік за станом на певну дату власників та номінальних утримувачів іменних цінних паперів, які обліковуються на їх особових рахунках, що є складовою частиною системи реєстру та дає змогу ідентифікувати цих власників, кількість, номінальну вартість та вид належних їм іменних цінних паперів. На дату обліку повинна складатися паперова копія реєстру, до якої включається інформація про всіх власників іменних цінних паперів, в тому числі тих, які обліковуються у номінальних утримувачів.

Реєстр цінних паперів – список власників і номінальних утримувачів іменних цінних паперів компанії на певну дату, який складається реєстратором.

Реєстратор – юридична особа, що має дозвіл на ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

Реєстратори є прямими учасниками депозитарної системи і здійснюють ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

Реєстроутримувач – емітент, що має дозвіл на ведення реєстру власників випущених ним іменних цінних паперів, або реєстратор.

Резервний капітал – складова акціонерного капіталу, що створюється для покриття збитків товариства, а також для виплати дивідендів за привілейованими акціями.

Рейтинг корпоративного управління – є незалежною оцінкою рейтингового агентства щодо існуючої системи корпоративного управління

компанії, її відповідності інтересам фінансово-зацікавлених осіб, передусім, її власників.

Рентабельність – відносний показник, що означає прибутковість або дохідність виробництва продукції та її реалізації, а також прибутковість діяльності акціонерного товариства взагалі, або ефективність окремих фінансових операцій.

Реорганізація – повна або часткова заміна власників корпоративних прав підприємства, зміна організаційно-правової форми організації бізнесу, ліквідація окремих структурних підрозділів або створення на базі одного підприємства кількох, наслідком чого є передача або прийняття його майна, коштів, прав та обов'язків правонаступником.

Ризик – кількісно визначений розмір потенційних фінансових збитків.

Ризик несистематичний – частина загального ризику вкладення в цінні папери, яка не залежить від ринкових факторів, а пов'язана зі специфічними властивостями цінного папера.

Ризик систематичний – складова загальноекономічного ризику, яка залежить від стану економіки в цілому.

Ринкова активність – напрям аналізу фінансового стану акціонерного товариства, що характеризує динаміку ринкової вартості акцій, рівень прибутковості та ліквідності корпоративних прав.

Ринкова вартість майна (включаючи цінні папери) – ціна, за якою продавець, що має повну інформацію про вартість цього майна і не зобов'язаний його продавати, згоден продати це майно, а покупець, який має повну інформацію про вартість майна і не зобов'язаний його придбати, згоден його придбати.

Ринковий портфель – це портфель, який складається з усіх цінних паперів, у якому частка кожного відповідає його відносній ринковій вартості. Відносна ринкова вартість активу дорівнює його сукупній ринковій вартості, поділеній на суму сукупних ринкових вартостей всіх активів.

Ринок капіталів – фінансовий ринок, на якому обертаються цінні папери зі строком обігу понад одного року.

Ринок корпоративного контролю – операції на фондовому ринку з купівлі та продажу великих пакетів акцій, в результаті яких відбувається зміна власників акціонерних компаній.

Розміщені цінні папери – цінні папери акціонерного товариства, відчужені ним на користь інших осіб у порядку, встановленому законодавством.

Розміщення (розповсюдження) цінних паперів – 1) укладання цивільно-правових угод щодо продажу цінних паперів в процесі їх емісії; 2) відчуження цінних паперів під час проведення підписки або розподілу цінних паперів.

Розпорядник рахунку у цінних паперах – фізична особа, уповноважена власником рахунку у цінних паперах або керуючим рахунком у цінних паперах підписувати розпорядження щодо цінних паперів.

Розрахунково-клірингова діяльність – діяльність з визначення взаємних зобов'язань щодо угод з цінними паперами та розрахунків за ними. Здійснюється виключно депозитаріями на підставі відповідного дозволу ДКЦПФР.

Саморегулівна організація – добровільне об'єднання професійних учасників ринку цінних паперів, яке не має на меті одержання прибутку, створене з метою захисту інтересів своїх членів, інтересів власників цінних паперів та інших учасників ринку цінних паперів та зареєстроване Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Є безприбутковою організацією з правами юридичної особи, що провадить свою діяльність відповідно до законодавства України та Положення про СРО, має самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку, штампи та бланки із своїм найменуванням. СРО створюється у організаційно-правових формах, передбачених законодавством, діє на основі Статуту, установчого договору (якщо це передбачено для обрання організаційно-правової форми), а також правил цієї організації.

Санація – сукупність усіх можливих заходів, внутрішніх і зовнішніх механізмів, які здатні привести корпорацію до фінансового оздоровлення.

Свідоцтво про знерухомлення іменних цінних паперів – документ депозитарного обліку, який видається реєстроутримувачем депозитарній установі та є підтвердженням перереєстрації іменних цінних паперів, випущених в документарній формі, з власника цінних паперів на депозитарну установу як номінального утримувача або перереєстрації цінних паперів з одного номінального утримувача на іншого номінального утримувача в системі реєстру власників іменних цінних паперів.

Своп – угода між двома контрагентами про обмін у майбутньому платежами відповідно до визначеного в контракті умовами.

Середній строк інкасації – середній строк отримання платежів за боргами за продані товари та послуги.

Середньозважена вартість капіталу – середня величина з необхідної прибутковості інвестицій за різними джерелами інвестиційних ресурсів, зважена за питомою вагою кожного з них у загальній сумі інвестицій.

Середньозважена ціна капіталу – виражена в процентах ціна капіталу корпорації, яка відбиває витрати, пов'язані з його фінансуванням. Розраховується як середній показник, зважений виходячи з частки кожного джерела фінансування в загальній їх сумі.

Сертифікат фонду операцій з нерухомістю – цінний папір, що засвідчує право його власника на отримання доходу від інвестування в операції з нерухомістю.

Сертифікат цінного папера – бланк цінного папера, який видається власникові цінного папера (цінних паперів) і містить визначені законодавством реквізити та назву цінного папера і засвідчує право власності на цінний папір.

Синдикат – організаційна форма існування картельної угоди, що передбачає реалізацію продукції учасників через створюваний спільний збутовий орган або збутову мережу одного з учасників об'єднання.

Синергія – явище, за якого загальний результат процесу перевищує суму окремих ефектів, що входять до цього результату, наприклад установа партнерських зв'язків з іншими бізнес-єдиницями в рамках однієї корпорації й одержання за рахунок цього додаткових економічних вигод (наприклад, кілька

підрозділів однієї корпорації можуть мати один склад готової продукції, один торговий центр тощо).

Система корпоративного контролю – сукупність видів контролю господарської діяльності корпорації з боку власників. Контроль за діяльністю корпорації здійснюється як ззовні, так і з середини.

Система корпоративного управління – це організаційна модель, за допомогою якої компанія представляє і захищає інтереси своїх інвесторів.

Складське свідоцтво – товаророзпорядчий складський документ на пред'явника або іменний, що посвідчує право власності на товар, який зберігається на сертифікованому складі.

Скрип – цінний напір, що підтверджує право його власника отримати від корпорації згідно зі своєю часткою в акціонерному капіталі акції нових емісій за рахунок резервного капіталу.

Соціальна стратегія – охоплює систему заходів щодо підвищення доходів і якості життя працівників компанії, по створенню сприятливого психологічного клімату в колективах, по запобіганню соціальних конфліктів у корпорації.

Союз – об'єднання корпорацій за галузевою, територіальною та іншою ознакою з метою забезпечення їх (як учасників союзу) інтересів в державних, міждержавних, національних, міжнародних та інших суспільних організаціях.

Спліт – (дроблення акцій) – операція, що веде до збільшення числа акцій в акціонерів пропорційно їх частці в капіталі. Дроблення акцій призводить до зменшення номіналу акції з одночасною заміною кожної старої акції новою. Мета – зменшення номінальної вартості однієї акції та збільшення її біржового курсу.

Спот ринок – ринок, на якому обмін активів на гроші відбувається безпосередньо під час угоди.

Спред – різниця між ціною покупки та ціною продажу фондового інструмента.

Ставка дохідності – процентна зміна вартості інвестиції в фінансові активи за визначений період.

Статутний капітал – капітал товариства, що утворюється з суми номінальної вартості всіх розміщених акцій товариства.

Статутний капітал акціонерного товариства – колективна власність акціонерів у майні товариства, яка дорівнює сумарній номінальній вартості випущених акцій.

Стратегічне управління – з точки зору корпоративного управління можна розглядати як сукупність специфічних процесів прийняття управлінських рішень щодо формування мети та визначення цілей корпорації, вибору стратегій її діяльності та використання ресурсів у ринковому середовищі, що забезпечують реалізацію цих стратегій.

Стратегічні альянси (бізнес-альянси) – угода про кооперацію двох або більше незалежних підприємств для досягнення визначених комерційних цілей, для отримання синергійного ефекту об'єднаних і взаємозалежних стратегічних ресурсів компаній.

Строк виплати дивідендів – дивіденди найчастіше виплачуються один раз на рік, переважно протягом одного місяця після прийняття зборами акціонерів рішення про виплату дивідендів.

Структура корпорації – це логічні взаємовідносини рівнів управління та функціональних сфер, побудовані у формі, яка дозволяє ефективно досягати цілей корпорації.

Структура управління – це упорядкована сукупність взаємозв'язаних елементів системи, що визначає поділ праці та службових зв'язків між структурними підрозділами і працівниками апарату управління з підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень.

Ступінь (рівень) управління – це сукупність управлінських ланок, які перебувають на відповідному ієрархічному рівні управління та відображають послідовність їх підрозділів знизу доверху.

Суб'єкт управління – спеціальна група людей (дирекція як апарат управління, менеджер як керівник), яка за допомогою різних форм управлінської дії здійснює цілеспрямоване функціонування об'єкта. Економічні відносини, що виникають всередині корпорації як системи, і відносини із зовнішнім середовищем є основним об'єктом управління.

Технополіс – це одна із форм сучасної інтеграції виробництва та науки.

Торгівля цінними паперами – за законодавством України здійснення цивільно-правових угод з цінними паперами, які передбачають оплату цінних паперів проти їх поставки новому власнику на підставі договорів доручення чи комісії за рахунок своїх клієнтів (брокерська діяльність) або від свого імені та за свій рахунок з метою перепродажу третім особам (дилерська діяльність), крім випадків, передбачених законодавством.

Торговельно-інформаційна система (ТІС) – юридична особа, яка здійснює діяльність з організації торгівлі на позабіржовому ринку та володіє або управляє ЕТІМ або іншою системою засобів, що надає можливість обміну пропозиціями купівлі та продажу цінних паперів. ТІС може використовувати ЕТІМ, не зареєстровану як суб'єкт підприємницької діяльності.

Торговці цінними паперами – юридичні особи – акціонерні товариства, статутний фонд яких сформовано за рахунок виключно іменних акцій, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, повні та командитні товариства, для яких операції з цінними паперами становлять виключний вид їх діяльності, і які мають відповідний дозвіл на здійснення діяльності на фондовому ринку, виданий ДКЦПФР. Торговці цінними паперами мають право здійснювати такі види діяльності: діяльність по випуску цінних паперів; комісійну діяльність по цінних паперах; комерційну діяльність по цінних паперах. Крім цих, допускається здійснення окремих видів діяльності, пов'язаних з обігом цінних паперів, насамперед діяльності по наданню консультацій власникам цінних паперів та управлінню активами інвестиційних фондів.

Транснаціональні корпорації (ТНК) – особливий вид об'єднання корпорацій, що переріс національні межі та здійснює свою діяльність в декількох країнах завдяки закордонним філіалам та дочірнім корпораціям.

Трест – монополістичне об'єднання підприємств в єдиний виробничо-господарський комплекс, в якому всі підприємства, що входять до його складу, втрачають свою юридичну, виробничу та комерційну самостійність, а керівництво їх діяльністю здійснюється з єдиного центру.

Управлінський контроль – являє собою можливість фізичних або юридичних осіб забезпечувати управління господарською діяльністю підприємства, спадкоємність управлінських рішень і структури.

Учасники національної депозитарної системи в Україні – прямі учасники – депозитарії, зберігачі, реєстратори власників іменних цінних паперів; опосередковані учасники – організатори торгівлі цінними паперами, банки, торговці цінними паперами та емітенти.

Учасники ринку цінних паперів – емітенти, інвестори та особи, що здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів.

Фіктивне банкрутство – завідомо неправдива (вигадана) заява засновника чи власника суб'єкта підприємницької діяльності або його посадових осіб про стійку фінансову неспроможність виконання вимог кредиторів і зобов'язань перед бюджетом.

Філософія корпорації – складається під впливом таких факторів як особистісні якості керівника, передісторія створення корпорації, ціннісні установки вищого менеджменту, характер виробництва тощо.

Фінанси акціонерних товариств – сукупність економічних відносин, що виникають у результаті нагромадження, використання, акумуляції та руху фінансових ресурсів і утворених на цій основі фінансових потоків.

Фінансова звітність – стандартизовані документи фінансової звітності, які є частиною фінансового плану корпорації.

Фінансова інформація – набір даних (систематизований у певний спосіб) про: формування та використання фінансових ресурсів. доходи та пов'язані з ними ризики; ефективність використання активів; якість та обсяг грошових надходжень.

Фінансова стійкість – здатність забезпечувати вільне та ефективне маневрування грошовими коштами акціонерного товариства, що сприятиме безперебійному процесу виробництва та реалізації продукції, що досягається за умови достатності власного капіталу, належної якості активів, стабільності доходів та можливості залучення позикових засобів.

Фінансова стратегія – сукупність інтегрованих у загальну конкурентну стратегію підприємства фінансових цілей, довгострокових фінансових планів їх досягнення та заходів щодо ефективного залучення, перерозподілу і використання фінансових ресурсів, які забезпечують виконання цих планів.

Фінансове зовнішнє середовище – умови існування корпорації, тобто зовнішні умови для підприємницької діяльності: стан фінансового ринку, можливість отримання банківських позичок і розміщення нових емісій цінних паперів, податкові ставки, митні тарифи, інтернаціоналізація ринків, створення економічних союзів.

Фінансовий контроль – являє собою можливість впливати на рішення акціонерного товариства шляхом використання фінансових інструментів і спеціальних засобів.

Фінансовий менеджмент акціонерного товариства – система принципів і методів розроблення та реалізації управлінських рішень, спрямованих на досягнення його стратегічних і тактичних цілей: постійне зростання прибутку, раціональне їх використання, максимізація ринкової вартості корпорації.

Фінансовий ринок – механізм, що допомагає в обміні фінансовими активами шляхом зведення разом покупців і продавців.

Фінансовий стан акціонерного товариства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин товариства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання ресурсів, реальні й потенційні фінансові можливості акціонерного товариства.

Фінансові інвестиції – це активи, які утримуються корпорацією з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигід для інвестора; зазвичай акції, облігації, інші цінні папери.

Фінансово-економічна безпека акціонерного товариства – система кількісних та якісних параметрів фінансового стану, що комплексно характеризують загальний рівень його фінансової захищеності від загроз внутрішнього та зовнішнього середовищ; це такий його фінансовий стан, що характеризується збалансованістю та якістю сукупності фінансових інструментів, технологій і послуг, що використовуються акціонерним товариством у власній фінансовій системі, стійкістю до реальних та потенційних загроз зовнішнього і внутрішнього характеру, здатністю фінансової системи підприємства забезпечувати реалізацію його фінансових інтересів, місії і завдань достатніми обсягами фінансових ресурсів у поточному й перспективному періоді, а також спрямованістю на ефективний і сталий розвиток.

Фінансово-інвестиційний аналіз акціонерного товариства – це сукупність аналітичних процедур, що базуються на загальнодоступній інформації фінансового характеру і призначені для оцінки стану й ефективності використання інвестиційного потенціалу товариства, а також прийняття управлінських рішень стосовно доцільності інвестування коштів у його діяльність.

Фокусування – концентрація стратегічних устремлінь компанії на відносно вузькому сегменті ринку, де вона гарантовано забезпечує собі тривале стійке положення.

Фондова біржа – організаційно оформлений, постійно діючий ринок, на якому здійснюється торгівля цінними паперами.

Фондова політика – це державна політика, тому її слід розглядати в аспекті ролі держави у сфері випуску й обігу інвестиційних цінних паперів.

Фондовий ринок (ринок цінних паперів) – сукупність учасників фондового ринку та правовідносин між ними щодо розміщення, обігу та обліку цінних паперів і їх похідних.

Форвард – стандартний документ, який засвідчує зобов'язання особи придбати (продати) цінні папери, товари або кошти у визначений час та на визначених умовах у майбутньому, з фіксацією ціни такого продажу під час укладення такого форвардного контракту.

Формулювання цілей компанії – це процес деталізації її місії і філософії.

Франчайзингові підприємства – об'єднання великої корпорації із невеликими компаніями або окремими бізнесменами.

Фузія – злиття декількох акціонерних товариств, компаній.

Функціональна стратегія – охоплює аспекти підтримки бізнесу компанії її функціональними структурами (науковими, виробничими, маркетинговими, кадровими, фінансовими).

Функціональна фінансова стратегія – різновид фінансової стратегії, що розробляється на основі генеральної стратегії і визначає шляхи і заходи досягнення корпоративних цілей у частині фінансових аспектів реалізації інших функціональних стратегій маркетингової, виробничої, інноваційної тощо.

Ф'ючерс – похідний цінний папір, що засвідчує взаємні зобов'язання покупця, продавця та організатора торгівлі щодо купівлі (продажу) базового активу або проведення грошових розрахунків відповідно до специфікації ф'ючерсу; угода між двома інвесторами, за якою продавець зобов'язується поставити визначену кількість цінних паперів в обумовлений час покупцю за обумовленою ціною, яка виплачується в день поставки.

Хеджування – страхування строкових угод від можливих змін ціни при укладанні угоди на тривалий термін.

Холдингова компанія – це суб'єкт господарювання, що володіє контрольним пакетом акцій дочірнього підприємства (підприємств); компанія, яка володіє контрольними пакетами акцій інших акціонерних компаній.

Цільова облігація – облігація, виконання зобов'язань за якою дозволяється товарами та/або послугами відповідно до вимог, встановлених умовами розміщення таких облігацій.

Ціна виконання – ціна, за якою покупець опціону може придбати або продати актив, на який випущено опціон.

Ціна відкриття – вартість цінного папера на момент відкриття біржі (початку торгової сесії).

Ціна закриття – ціна останньої угоди за день по даному цінному паперу.

Цінні папери – грошові документи, що засвідчують право володіння або відносини позики, визначають взаємовідносини між особою, яка їх випустила, та їх власником і передбачають, як правило, виплату доходу у вигляді дивідендів або процентів, а також можливість передачі грошових та інших прав, що впливають з цих документів, іншим особам.

Члени виконавчого органу – посадові особи – члени колегіального виконавчого органу. Статус члена виконавчого органу має також особа, яка здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу товариства.

Список рекомендованих джерел

1. Блюмгардт А. Модели корпоративного управління / А. Блюмгардт. – Киев: Наук. думка, 2003. – 160 с.
2. Брейли Р. Принципы корпоративных финансов / Р. Брейли, С. Майерс; пер. с англ. М. В. Беловой. – М.: ЗАО „Олимп-Бизнес”, 1997. – 1120 с.
3. Вінник О. Господарські товариства і виробничі кооперативи: правове становище. — К. : Знання, 2001. — 308с.
4. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 року N 436-IV.// Відомості Верховної Ради (ВВР), 2003, N 18, N 19-20, N 21-22, ст.144.
5. Гриньова В. М. Організаційно-економічні основи формування системи корпоративного управління в Україні: (Монографія) / В. М. Гриньова, О. С. Попов. – Харків.: Вид. ХДЕУ, 2003. – 324 с.
6. Гудзь О.Є. Корпоративне управління: понятійно-термінологічний словник. – К.: Державний університет телекомунікацій, 2014. – 41 с.
7. Гудзь О.Є. Корпоративне управління: навчальний посібник. – К.: Державний університет телекомунікацій, 2014. – 123 с.
8. Дем'яненко А.Г. Конспект лекцій по курсу „Корпоративне управління”// Азовський морський інститут Одеської національної морської академії // Маріуполь – 2009.
9. Демб Ада, Нойбауер Фрідріх. Корпоративне управління. – К.: Основи, 1997.
10. Довгань Л.Є., Пастухова В.В., Савчук Л.М. Корпоративне управління. Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2007. – 180 с.
11. Євтушевський В.А. Корпоративне управління: підручник / В.А. Євтушевський. – К. : Знання, 2006. – 406 с.
12. Загородній А., Вознюк Г. Акції. Акціонерні товариства: Термінологічний словник. – К. : Кондор, 2007. – 84с.
13. Задихайло Д. В. Корпоративне управління : навчальний посібник / Д. В. Задихайло, О. Р. Кібснко, Г. В. Назарова ; Мін-во освіти і науки України. – Х.: Еспада, 2003. – 688 с.
14. Закон України „Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30.10.1996 № 448/96-ВР.
15. Закон України „Про акціонерні товариства” від 17.09.2008 р. №514-VI
16. Закон України „Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні” від 10 грудня 1997 р. № 710/97-ВР.
17. Закон України „Про цінні папери та фондову біржу” від 18 червня 1991 р. № 1201-XII.
18. Зимовець В.В. Фінансове посередництво : навч. посіб. / В.В. Зимовець, С.П. Зубик. – К. : КНЕУ, 2004. – 288 с.
19. Ігнат'єва І. А. Корпоративне управління [текст]: підручник. /І. А. Ігнат'єва, О. І. Гарафонова - К.: „Центр учбової літератури”, 2013. – 600 с.
20. Козаченко Г.В. Основи корпоративного управління : навч. посіб. / Г.В. Козаченко, А.Е. Воронкова, Е.Н. Коренев. – Луганськ : Вид-во СПУ, 2001. – 480 с.

21. Козаченко А.В., Воронкова А.Е. Корпоративне керування: Підручник. - К.: Либра, 2004. – 368 с.
22. Кондратьев В.Б. Корпоративное управление и инвестиционный процесс / В. Б. Кондратьев. – М.: Наука, 2003. – 318 с.
23. Корпоративне управління : навчальний посібник / Б. М. Андрушків, С. П. Черничинець; Мін-во освіти і науки України; Тернопільський нац. економічний ун-т; Тернопільський нац. техн. ун-т ім. І. Пулюя. –К.: Кондор, 2011. – 528 с.
24. Корпоративне управління: підручник / Т. Л. Мостенська [та ін.]; Мін-во освіти і науки України, Нац. ун-т харчових технологій, Нац. авіаційний ун-т. - К.: Каравела, 2008. – 384 с.
25. Корпоративне управління: Навч. посібник. Г.Ю. Штерн. – Харків: ХНАМГ, 2009. – 278 с.
26. Кукура С. П. Теория корпоративного управления / С. П. Кукура. – М.: ЗАО „Издательство экономика”, 2004. – 478 с.
27. Курс корпоративного управління для економічних, юридичних факультетів та факультетів фінансів і менеджменту вищих учбових закладів: Збірник програм. Проект USAID „Міжнародні стандарти бізнесу та Корпоративне управління”, Харків, 2003. – 68 с.
28. Л.Є. Ловгань, В.В. Пастухова, Л.М.Савчук Корпоративне управління. Навчальний посібник.— К.: Кондор, 2007.-174 с.
29. Лігоненко Л. О. Дивідендна політика підприємства: навчальний посібник / Л. О. Лігоненко, Л. В. Ключенок. П. В. Юрчук ; Мін-во освіти і науки України, Київський держ. торговельно-економічний ун-т. – К. : КДТЕУ, 2000. – 67 с.
30. Небава М.І. Теорія корпоративного управління: вузлові питання. Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 295 с.
31. Птащенко Л. О. Управління корпоративними фінансами : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Л. О. Птащенко. – К.: ЦУЛ, 2008. – 296 с.
32. Россинский В.И. Основы корпоративного управления: Учебное пособие / В. И. Россинский. – Ростов н/Д.: Феникс; Новосибирск: Сибирскос соглашение, 2006. – 252 с.
33. Управління фінансами акціонерних товариств [Текст] : навчальний посібник / Державний вищий навчальний заклад „Українська академія банківської справи Національного банку України”; [С. В. Леонов, Н. Г. Пігуль, І. М. Боярко та ін.]. – Суми : ДВНЗ „УАБС НБУ”, 2013. – 305 с.
34. Чернявський А.Д. Корпоративне управління: Навчальний посібник/ А. Д. Чернявський, В. В. Кобржицький. – К.: МАУП, 2006. – 208 с.

Навчальне видання

Гудзь Олена Євгенівна

Гудзь О.Є. Корпоративне управління: понятійно-термінологічний словник. – 2018. – 41 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою ННІ Менеджменту та підприємництва Державного університету телекомунікацій (протокол № 12 від 10 січня 2018 р.)

Рецензенти:

Малік М.Й. доктор економічних наук, професор;

Стецюк П.А. доктор економічних наук, професор.

Укладач: доктор економічних наук, професор О.Є. Гудзь.

УДК 334.722.8

Гудзь О.Є., 2018

2018